

Vizes, nyolcas – az örök visszatérés

Csipkerózsika-álmából ébresztik föl **A FALU ROSSZÁT** a Mohácsi testvérek a **WEÖRES SÁNDOR SZÍNHÁZ**ban. Mint a mesében: a szerelmes csók után minden ott folytatódik, ahol abbamaradt anno. Közben minden megváltozott, és semmi nem változik. Ezért olyan velőtrázóan komikus és szívszorítóan szomorú az egész. Malom-alja, fokok. A Tápió-parton mit keresünk? Ezt. Itt. Talán ilyen az örök visszatérés. Főleg, hogy a néhány hónappal később bemutatott **MÁGNÁS MISKA** mintha minden tekintetben *A falurossza*-előadás folytatása volna. Csak nézünk megfürödve, és a síneket is fölszedik; ugye. **ÖLBEI LÍVIA** írása

(Godot eperfája.) A Mohácsi testvérek, István és János nem először vették kezelésbe – Tóth Ede után és helyett – *A falurosszát*, a magyar színháztörténet egyik legnépszerűbb darabját. (A forrás természetesen Kaposvár, ahol az operettet is sikerült újratölteni. Visszatérés ez is.) Ha népszínmű, akkor idill, akkor büntény és gazemberség, akkor melodráma és szerelem, akkor falu – esetleg kisváros –, és rengeteg tánc, és még több zene. Jó szórakozás, igazságtevő, mesebeli boldog véggel. (És ez a mesében rendszerint egyet jelent a hetedhétszázra szóló lakodalommal. Itt mindjárt három is készülöben.) A színpadra tett falu úgyis olyan messze van, hogy talán nincs is. Csupa kulissza, csupa csoda, csupa illúzió. Vagy mégsem. A szombathelyi Mohácsi-előadásban az a legszebb, hogy tulajdonképpen pontról pontra követi a népszínmű-hagyományt (akár Tóth Ede instrukcióit is, miszerint például Göndör Sándor fokossal jár, balesetveszélyes, éles igazival), így lehet minden perce eleven, igazi, eszementen komikus és szívzaggatóan tragikus egyszerre. Abszurd, mint az élet. Az előadás világának alapját az a szétszálazhatatlanul sokrétegű, kifacsart, ízes, színeszagos, rontva teremítő, irodalmi klasszikusok törmelékeiből, a napi sajtó és/vagy a valóság-show-k fordulataiból, zsargonból, népies vagy annak látszó fordulatokból, szerelmes sóhajtásokból összedolgozott nyelv(ezet) képezi, amely ma már Szombathelyen is moháccsian ismerős, de mindig tartogat új izgalmakat. Bulvár Kund, kancacsíra, modell- és kompetencia-keresés, fejlett éntudat, szeretetteljes, elfogadó családi környezet, dorbéz és randalír. Olyan jó, hogy rossz. Olyan rossz, hogy jó. Nélküle bizony meghalunk a továbbiakban is. Pedig élni jó, szól ki a kórusból a deli és nagytermészetű csendbiztos szerepében Horváth Ákos, és ez a napsugaras kicsi mondat még sokáig a fülünkbe cseng, akár mint konklúzió. A nyelv akkor él, ha éltetik. Semmi hülyéskedés, semmi cinkoskodás (csak némi jól elhelyezett önirónia), kizárólag pontos, koncentrált, derekasan komoly, ezért könnyed össz/játék. Élni jó, mondja a csendbiztos, miközben a Feledi Lajoshoz férjhez menni

készülő Bátki Tercsit sirató Göndör Sándor után epekedő Feledi Boriska már megint föl akarja kötni magát, az egész falu szurkol neki. Tóth Ede eperfája is megvan még, csak éppen nem terebélyes, hanem egészen kiszáradt, pőreségében inkább hasonlít a *Godot-ra várva* árva fájához. Csakhogy míg ott hiába várnak (bárkire várjanak), itt végül megjelenik az Úristen is, hús-vér abszurdításban és teljes életnagyságban. De addig még sok víz lefolyik a Tápión. És közben dobog, csak dobog a tánc, szól a zene. Van itt minden, csodálatos egységben és sokféleségben: népdal (Vajdaságból, Szlovákiából, Erdélyből), katonadal, népies műdal, magyar nóta. Mindez valami édes-fájdalmas, magyaros-zsidós-cigányos, cimbalmos-hegedűs-harmonikás-klarinétos, klezmeres lüktetésben, ahogy kell: Kovács Márton-módra. (Kár, hogy a zenészeket – a zenészi teljesítményükön túl – nem „szervesíti” az előadásba a rendezés.)

(Parasztopera után Parasztlakodalom.) Csengetés helyett sikoly a sötétben, aztán fölmeleg a függöny. A szereplők mozdulatlan csoportképe rendeződve, félbeszakadt mozdulatok megdermedt lendületével várják a királyfi, vagyis Mohácsi János rendezői csókját, hogy megtörjön a varázs, a szakács végre nyakon vágassa az ügyetlen kuktát, a macska megfoghassa az egeret és így tovább. A film elakad, a film forog tovább: körbe-körbe, a végtelenségig. (Mert ha jól megnézzük, talán lehetne ez a nyitókép a zárókép is.) A színpadi látvány finom, első pillantásra egyneműsítő pasztelljei – a díszlet és a jelmezek – egyrészt a realitás illúzióját keltik, másrészt a falusi miliőt óvatosan mintha kisvárosiba vezetnék át: ez már a csírázó polgárosodás; van vasút is. A történet egyik központi helyszíne a kocsmá: Rafaelé és Sáráé. A színpadkép előlról-hátulról, mindenestül mintha a németalföldi Brueghel *Parasztlakodalom* című festményére kopírozódna rá: előbb elgyönyörködünk az egészben, közben az egységben szépen, sorban kirajzolódnak, elkülönülnek a szereplők. Itt aztán tényleg mindenki másképp egyforma. A varázsütésre tánckarrá és kórusá formálódó társulat egyrészt egyetlen hatalmas, lélegző élőlényként hullá-

A falu rossza *Fotó:* Mészáros Zsolt

mozza végig az előadást (sodor, elsöpör, lehúz, altat, befed), másrészt a főszereplőket körbeduruzsoló, megszóló, kiközösítő, visszafogadó, álszentelkedő faluban egytől egyig mindenkinek háta mögött, egyetlen jól irányzott lendülettel megrajzolt kontúrja van. A kocsmárosné szerepében Alberti Zsófi átszellemülten rajong Feledi Gáspárért, Németh Judit a sokat tapasztalt, már-már bölcs, karcos Tarisznyásné (módos asszony) szerepében, pipával és misére való ridiküllel mászna elszántan a tetőre Göndör Sándor után, Fekete Linda a becsületes magyar asszony (Csapóné) délceg mintapéldája (csípőre tett kéz kötelező), a kerekszemű Csapó – Szabó Róbert Endre – rendre utasításához egyetlen szemvillanása elég. Vlahovics Edit Gonosz né szerepében muskátlis járókeretével (íme, így válik jelentésképzővé a szükség és a praktikum) hatalmát gyakorló házi uralkodó, Kálmánchelyi Zoltán a folyton részeg kántortanító szerepében végtelenített, akrobatikus rongybaba-magánszámot abszolvál (commedia dell' arte, számítógépes játékba oltva), Móri Csabának Savanyú Jóska betyáros szerepében az Isten se parancsol. Nagy Cili poentírozva káráló, kotkodácsoló tyúknak játssza a kotnyeles Sulyoknét (még egy módos asszony). Az egész egyensúlyos és harmonikus; még akkor is, ha a rendezői ceruza hol kicsit vastagabban, hol vékonyabban fogott.

(Charles Bronson, János vitéz és Jávor Pál egy személyben.) A tűzröplattant, céltudatos árvalány, Bátki Tercsi (Sodró Eliza) és a hozzá képest persze hogy kissé gyerekesnek-éretlennek tűnő ifjabb Feledi (Matusek Attila) kézfogójára készülünk, miközben a csodálatosan naiv, de elképesztően céltudatos Feledi Boriska (Edvi Henrietta) tűzön-vízen halni készül, az ügyeletes falu rossza, Göndör Sándor (Kenderes Csaba) pedig fokossal járja a falut és céltá-

lan-parttalan kamaszbánatában torkaszakadtából énekel. Mégsem ez a furcsa kis majdnem-szentivánéji négyes, hanem az első perctől kezdve Feledi Gáspár és Finum Rózsi, vagyis Bányai Kelemen Barna és Bánfalvi Eszter az előadás főszereplői. Ezt a láthatatlan, de annál fontosabb szerelem-csírát a Mohácsi testvérek nevelgették, virágoztatták ki a Tóth Ede-népszínműből: a kezdeti titkolózástól, féltékenykedéstől, nem vállalástól a vállalásig, a többszöri (legalább háromszori) elárulásig, mielőtt a kakas szól. És szól a kakas már. Itt a köztiszteletben álló derék bíró és a kétes hírű „mondhatni menyecske” – aki után ácsingóznak a férfiak, és akit irigykedve kérnek ki maguknak az asszonyok – kibontakozó románca a legizgalmasabb. Tóth Ede is gereblyével hozza be a színre Finum Rózsit, de az a gereblye Bánfalvi Eszter vállán valami különös metamorfózison esik át. Még a komikumban is méltóság van, ahogy a közösségből kitagadott nő forduló-suhogó gereblyéje elől mindenkinek el kell hajolnia, ha jót akar. (És a veszély igazi: vasvillát, vasvillát!) Finum Rózsi olyan, mint valami fájdalmasan büszke kötélháncos, aki védőháló nélkül egyensúlyoz végig az előadáson, míg végül elnyeri jutalmát: mindjárt másnap béruccanhat a becsületes magyar asszonyok társaságában a városba „kardió spinnig aerobicra”. Jó, elnyeri a kardióval Feledi Gáspárt is, végre beleállhat vele a világ szemébe. És ez a Feledi Gáspár tényleg nem akar ki: Charles Bronson, János vitéz és Jávor Pál – és főleg Bányai Kelemen Barna – egy személyben. Egykori falu rossza, máig fokossal a kezében (ráadásul göndör, bocsánat). Az előadás egyik telített csúcspontja, amikor Bányai Kelemen Barna a második felvonás végén nótára gyűjt: „Nem tudom, az életemet hol rontottam én el...” Olyan szépen, pontosan, egyszerűen csinálja, mintha drámai nagy-

A falu rossza

monológot mondana. Azt is mond. Énekel. A másik hasonló intenzitású-mélységű csúcspont, amikor a harmadik felvonásban a síneken csalódottan tovainduló Finum Rózsi fölszakadó monológjában Bánfalvi Eszter ítéletet mond (rólnk): „Hát milyen falu ez? Milyen vidék? Ahol kerülük a pillantást? Ahol csak senki vagy? És ha senki se vagyok? Ahol nem tudja a jobb kéz, mit csinál a bal? Micsoda állatok ezek? Milyen emberek? Mit keresek én itt?”

(A Félkarú Rabló és bandája.) Még egy hasonló (a harmadik, illetve sorrendben az első) csúcspontja van az előadásnak: amikor a második felvonásban az áhitatos testületi holdnézés közepette a sima beszédű, aranyszájú tisztelendő szerepében Mertz Tibor – mintegy valami más, táguló dimenzióban – bibliai pirulásról és megszegyenülésről beszél, a kettészakadt országról, amint önmagát falja föl. Amíg a falu a világító holdat nézi (elbámulva a közönség fölött, valahova a messzeségbe), a Világos miatt fegyverletésvő bűntudatból sokáig félkarú bakter, Gonosz Pista – Feledi Gáspárnak is Világos óta ellenlábasa – és bandája kilopja a községládából a köz pénzt. Eltitkolnák, Gáspárra kennék, csak hát nem sikerül. Ezen a gonosz póluson Bajomi Nagy György szintén főszerepet formál a bakterből és önkéntes tűzoltóparancsnokból, aki szabad idejében nem tüzet oltogat, hanem inkább suttyomban-ügyesen a falubelieket, miközben megadóan tűri a házi terrort. Endrődy Krisztián (Jóska, botcsinálta falu rossza-jelölt) és Szerémi Zoltán (Cserebogár) csekély értelmű, hatalmi mámorában végképp mértékelt vesztő szerencsétlen bohócpáros a községláda eltulajdonításához sziporkázva asszisztál neki. És amikor ők hárman a harmadik felvonásban kartondobozokkal a kezükben, a dobozokból elővarázsolt vadonatúj, csillogó-villogó tűzoltósikokban kiülnek a Tápió

partjára, egy pillanatra azt képzeljük, hogy Bajomi Nagy György mindjárt nyújtózik egy nagyot, széttárja mind a két karját, és (megint) elordítja magát, hogy „anyám, anyám...”. Isten hozta: Örkény dobozolásból kiszabaduló, abszurd lelke leng át a Tápió fölött. Meg a Jóistené, aki egy tényleg égő csipkebokorból (összefogva oltja a falu) lép elő, és Trokán Péterre emlékeztet, esetleg a faluszéli Makkhetes kocsmárosára, Rafaelre. Egy népszínműben még az is megtörténhet, hogy az idő kerekét visszaforgatja az isteni hatalom: jelenet még egyszer, más kimenettel, mert az öngyilkosságba menekülő Finum Rózsi nem halhat meg. Egy népszínműben pláne nem. Legföljebb a Jóisten, bár lehet, hogy csak lerészegedett. A viselkedészavaros, helyét nem találó, saját levében fortyogó, vaktában össze-vissza lövöldöző Göndör Sándor viszont a kellő pillanatban kijózanodik: nem megy Ámerikába, ha egyszer Boriska képében kifogta az aranyhalat a Tápióból. Ráadásul Feledi Gáspár pillanatnyi, illuzórikus elkeseredésében úgyszintén pusztá kézzel föl-szedte a szép, új, modern világ hírnökét, a sínpart. (A harmadik felvonás napsugaras, szelíden fénylő díszlete olyan, mintha Csehovnál lennénk vendégségben. Jaj, csakhogy Világosnál a muszkák.)

Egy pár (Rózsi és Gáspár), két pár (Tercsi és Lajos), három pár (Boriska és Sándor), úgyhogy nincs más hátra, mint az össztáncos, boldog finálé, miközben Gonosz Pista bácsi büntetésből visszacapatolhat bakternek: „Azt gondoltam, addig élek, amíg bennem zeng a lélek.” Zeng a lélek, zeng a szó. Boldog évadvég. Élni kell. Élni jó.

(Epilógus.) A meghaló-föltámadó Isten működését követi a színházi előadások létmódja is. *A falu rossza* – amelynek 2016 májusában volt a bemutatója, és amely a saját belső életében is az élet-halál szívzorító lüktetését fogalmazza színpadra – bérletes

története viszonylag gyorsan véget ér, de időről időre újakezdődik, újakezdődhet ez a csodálatos lüktetés. Közben Vlahovics Edit lába meggyógyul (már nem is volna szüksége arra a muskátlis járókeretre), az egyetemi hallgatókból diplomás színész lesz. Vagy kettőzésre van szükség, mert az egyik főszereplő elszereződik a színháztól. És a világ is változik, miközben persze nem. Legföljebb még fájdalmasabban szól a holdba belerévülő pap tirádája a kettészakadt országról, amely fölfalja önmagát. Vagy erősödik a gyanú, hogy az Isten a fináléban nem lerészegedik, hanem mégiscsak meghal. A jóságos Gonosz Pista öli meg őt. A nagy kijelentést – Isten halott, és mi öltük meg őt – ráadásul akkortájt vetette papírra néhány száz kilométerrel arrébb Nietzsche, amikor Tóth Ede *A falu rosszá*t. A színpadon fölzeng a lélek, aztán végképp elhal a dobogás. De bármikor elkezdődhet megint.

(És íme: Mágán Miskával a hullámvasúton.) Hova hoztál engem, Tasziló?, kérdezi a szombathelyi *Mágán Miska* valójában egyetlen normális, egyszerűen emberi szereplője, az afrikai feleség

a finálé kirobbanása előtt. Gróf Eleméry Tasziló, a húsz év után frissen hazatért oroszánvadász lakonikus válasza úgy szól, hogy Magyarország. Itthon vagyunk.

Mohácsi János *Mágán Miska*-rendezése olyan, mint valami szédítő hullámvasút: operettes nyílt színi tapsok, a széksorokon végighullámzó nevetések és mély – megdöbbsent, meghökken – drámai csöndek váltják egymást a nagyszínpad nézőterén. De a permanens pusztulás csömörét és a *Mágán Miska*-sztori minden erőlködést nélkülöző, véresen könnyed aktualitását egy-egy döntő pillanatra képes fölülírni az operettslágerek otthonos érzéséből fakadó, de egyáltalán nem cukormázos vagy nosztalgikus, hanem üde, szép és felszabadító életöröm. És/vagy a társulati összjáték öröme. Ebben nincs kompromisszum. Minden másban igen. Ahogyan a címszereplő folyton „kompromisszumra jut” (főleg persze a nőkel), úgy határozza meg az előadás belső, hideglelősen romlott, reflektálatlanul dölyfös és ostoba világát a kasztok és eleve elrendelt elvtelen kompromisszumok olajozottan, időtlen idők óta működő

Mágán Miska **Fotó:** Mészáros Zsolt

rendszer. Mohácsi János harmadik *Mágnás Miska*-rendezése történelmi leckének is telitalálat (ne mondjunk történelmi drámát, az alapanyag eredendően mégiscsak egy 1916-os operettlibrettó): a Mohácsi-változatban a „trianoni amputáció” után játszódó történetben megrajzolt társadalmi viszonyok és főleg gondolkodásmódok felől (néha mintha Móriczot vagy Kosztolányit hallanánk) nincs mit csodálkozni azon, hogy ma ott tartunk, ahol tartunk.

(Kompromisszumok.) Tulajdonképpen maga az előadás is kompromisszum eredményeképpen jött létre: a Weöres Sándor Színházba hazajáró, a társulattal régóta szót értő Mohácsi János a 2016/17-es évadban a *Hegedűs a háztetőn* megrendezésére készült (az előadást meg is hirdették), de a jogtulajdonos éppen világméretű zárlatot rendelt el, a terv kútba esett. Nyilván gyorsan kellett döntení, így eshetett a választás a *Mágnás Miskára*, amelyből már két Mohácsi-rendezés született: 1996-ban a Vígszínházban, 1998-ban Kaposváron. A Kaposváron kikísérletezett, komoly előzményekre építő „Mohácsi-módszer” szerint az átíratok – legyen szó kanonizált klasszikusról vagy operetről – mindig az aktuális társulatra, személyesen a színészekre szabva készülnek. A szombathelyi *Mágnás Miska*-előadás – a szövegkönyv verbális poénjaitól az akváriumi fürdőzésen át a kardélre hányt vörös színű, ötágú tengeri csillagig – jórészt ragaszkodik a kaposvári változathoz¹. Ebből szerencsére nem az következik, hogy jobb híján elővett utánlövessel van dolgunk; és nem csak azért, mert a jelenkor (sajnos) Mohácsi és a *Mágnás Miska* kezébe játszik, talán élesebben, mint valaha. (Lehetséges, hogy mostanában inkább a Mohácsi-szövegkönyvek „kanonizálódásának” lehetünk tanúi.) Ilyen az, amikor az élet szinte parodisztikusan utánozza – ezúttal nem az irodalmat, hanem a színházat.

(Lélegző élőlény.) Pedig az előjelek nem voltak a legkedvezőbbek. A bemutató környékén még azon kellett gondolkodni, hogy vajon Mohácsi János fáradt el egy kicsit (ezen sem kellene csodálkozni) a Mohácsi testvérek szópetárdáival együtt (különös tekintettel a szétrongyolt bipoláris depresszióra), vagy inkább a „világ” jutott oda, hogy már a metsző, keserű iróniát is ledobja magáról, hogy már társadalomkritikus „tükröt tartani” is fölösleges; mert minek. Főleg fölösleges három felvonást, mindent összevetve négy és fél órát pazarolni erre a műfaji besorolása szerint szép, nagy – tegyük hozzá: szomorú – operettre. Aztán valami történt. A bérletes előadások „elszaporodásával” minden a helyére került. Egy-egy Mohácsi-bemutató többnyire egyébként is eleven bizonyítéka annak a tételnek, hogy a színházi előadás „lélegző élőlény”: a reprodukción túl megvan a saját, belső élete és (fejlődés)története. A szombathelyi előadás a bemutatót követő hetekben megérett, összecsiszolódott, működőképesé vált. Ledobta magáról a fölösleges cafrangokat, megtalálta a ritmusát, az egyensúlyt az egyéni és összjáték között. És bár az óvatos kérdés mindezzel együtt most is ott ólálkodik, hogy szükség van-e majdnem négy és fél órára ennek a szép, nagy (és szomorú) operettnek az abszolválásához, a válasz

Mágnás Miska (Horváth Ákos, Kovács Márton)

alahogy úgy hangzik, hogy talán nincs; de ha már így alakult, legyen. Nem unatkozunk. Még akkor sem, ha az operettműfajhoz képest túltengő prózai jelenetek – éppen a szó szerinti túltengés révén – sokszor csak azt a tényt nagyítják föl, hogy a *Mágnás Miska* alapjában véve nem dráma, hanem egy operett librettója. A lényeg azonban a részletekben és az ismétlődésekben rejlik; mint az ördög.

(Minden szét.) A nyitókép olyan, mintha *A falu rossza* folytatódná. Nemcsak a Weöres Sándor Színház belső története, hanem az operett-népszínmű és a történelmi korszakok szempontjából is érvényes a folytatás-érzet. Nemcsak a korrupció, hanem a vasút is stimmel. Nagy garral éppen bontják azt a sínpart, amely a tervekben ugyan nem szerepelt, de kicsináljunk, Korláth grófnak annyira szüksége volt rá: ha nem vezetne el a birtokához, még rajta találna maradni (rohadni) az a rengeteg búza. Raplódfels(ő), végállomás. Korláthné Stefánia szerepében az előadás egyik csúcspontját produkálja Bánfalvi Eszter, amikor az általános, ordenáré, akváriumi és alkoholos elzás után, a második felvonás végén őszinteségi rohamában beleéneklí-ordítja a képünkbe, hogy „rohadna minden szét”. Pedig hát istenem, mi az a nyolc kilométer kitérő. De tényleg: mi az. Nem érti Korláth gróf lánya, Rolla sem, hogy mit kell ezzel annyit vacakolni – egyszerűen kívül esik a világgépén. Ez a Mo-

¹ Falussy Lilla az *Ellenfény* 1999/1. számában foglalja össze Mohácsi János és az operett kapcsolatát, *Mohácsi véstől Mágnás Miskáig* címmel.

hácsi-féle *Mágnás Miska*-happy and igazi arca és megcsavarása: amikor Baracs végre elnyeri Rolla kezét – hiába az arisztokratikus utálkozás –, bezárul a kör (vagy kiteljesedik a végtelen vizesnyolcas). Baracs végképp a minden ízében romlott rendszer részévé válik. És bár lehetne vitatkozni a föltárcsázni a telefont, amely annál a bizonyos, sokat emlegetett, időközben minisztériumi tényezővé avanszált hajdani segédjegyzőnél csörög – és amely úgy jelenik meg mesebeli módon a színen, mint Keresztelő János feje a tálcán –, abban a pillanatban nem úgy tűnik, hogy valaha is Kopjáss István sorsától kéne tartania. Ezekben a mindent eldöntő pillanatokban mutatja ki a nagymama (Stefániának anyuka, Pixiéknek tanti) a foga fehérjét: ami addig nagyvonalú, tapasztalatokkal alátámasztott, szabad szellemű, vonzó bölcsességnek tűnt, az most minden hájjal megkent, finom cinizmusként lepleződik le. Vlahovics Edit végig sokat sejtető eleganciával játssza az előadás „mozdulatlan mozgatóját”, a vircsaft nézőjét és rendezőjét. A 2013/14-es évadban egyszer már eljátszotta, persze egészen másképpen, ezt a nagymamát: Czukor Balázs *Mágnás Miska*-átiratában, a *Cudar világban*. Nem pusztán az érdekesség kedvéért érdemes szót ejteni Czukor Balázs rendezéséről a Mohácsi-féle *Mágnás Miska* fényében – vagy árnyékában. Ha a *Cudar világ*-előadás szolgáltatott valamiféle mesebeli, erkölcsi alapú igazságot, működött benne vala-

mi belső zsinórmérték, akkor a Mohácsi testvérek *Mágnás Miskája* leszámol minden illúzióval. Itt nincs operettlépcső: itt csúszni-mászni, esni-kelni, kapaszkodni kell. És ki lehet lopni a zenekari árokból a cintányért meg az összes többi hangszert (a nagybőgőbe beugrani nem muszáj, az egy másik operett).

(Maga szerb?) Korláth gróf szerepében Mertz Tibor csodálatos, öntudatos és reflektálatlan ostobasággal szerbezik, zsidózik, négerezik (ráadásul a „jobbik értelmében” gondolja, és ez a kontraproduktív, idétlen szabadkozás rögtön végighullámszik az egész úri társaságon). Jellemző módon a leszerbezett („maga szerb?”) Baracs zsigerből kikéri magának a gyanúsítást. Mindenki másképpen jár egy rugóra. Mindenkinek megvannak a maga áthághatatlan korlátai.

Na nézzük, miről ismerzik föl a vérbeli gróf. Van-e a grófnak összetéveszthetetlen szaga. A bosszúból Mágnás Miskának öltötetett, alkalmi szerepében az első pillanattól lubickoló, biztos hangú és stílusérzékű, grófnői fenekeket markoló, snájdig lovászfiú, Ibolya Mihály, vagyis Bányai Kelemen Barna akkor is megőrzi eredendő, belső eleganciáját eleganciáját és vonzását, amikor – a szokás kedvéért – megüti Marcsát (ez ám a paradoxon). Talán egyrészt azért, mert a verés kellőképpen teátrális, másrészt meg ket-tejük kapcsolata alapvetően, megingathatatlanul szeretetteljes. Nehéz is eldönteni (nem mintha kellene), hogy ez a szeretetteljes-

Mágnás Miska (Mertz Tibor, Bánfalvi Eszter) Fotó: Mészáros Zsolt

ség a Marcsa–Miska párost jellemzi-e, vagy inkább a tapasztaltabb és fiatalabb kolléga, Bányai Kelemen Barna és Edvi Henrietta kapcsolatát. Az életnagyságú, tökéletes szőke hajasbabához hasonlító Edvi Henrietta maga a teliszájú, ártatlanul rafinált, elkerekedve ragyogó szemű Marcsa: mosogatólé és garderób; kettő az egyben. (A happy and szerint mosogathat is élete végéig, micsoda távlatok.) És bár énekhangja nem mondható „operettesnek”, ez a kamasszos karcosság is bőven illik a szerephez. Megdolgozott érte. Talán ilyen az elvégzett, megharcolt munka öröme. Miska üt, de az ártalmatlannak tűnő Pixi–Mixi páros a veszélyesebb: Orosz Róbert finom, fanyar humorát már ismerjük, most Matusék Attilával lebzseli végig az előadást. Ahogy a fotelba huppantják és közrefogják Marcsát, abban a könnyed udvarlás álcájában hidegvérű, alpári

számítás van. Mindig jókor szól Korláthék pókerarcú, kimért, nemzetileg szintén elnyomott skót komornyikja (szomorú bohóc): Kálmánchelyi Zoltán. Az ifjú Baracs szerepében Jámbor Nándor kisfiús, lánglelkű, kissé vonalas forradalmártípus, Rolla szerepében a valószínűtlenül karcsú Gonda Kata mintha valamelyik régi magyar filmből lépett volna elő (Remete Krisztina jelmezei csak egyre szebben kiemelik ezt a karcsúságot). Ebben az előadásban minden fontosabb, mint Rolla és Baracs szerelme – ha létezik egyáltalán ez a szerelem. Úgy hat, mint az üdítő zápor Songoro Laura megjelenése – és természetes megszólalása – a végkifejlet előtt: ő a slusszpoén ennek a borzasztó társaságnak, az afrikai feleség.

A Mohácsi testvérek minden illúzióval leszámolnak – csak a színházéval nem.

A falu rossza

Népszínmű három zenés részben

Tóth Ede után és helyett írták

a Mohácsi testvérek

Díszlet: Khell Zsolt

Jelmez: Remete Kriszta

Világítás: Kiss Zoltán

Zene: Kovács Márton

Koreográfus: Tóth Richárd

Korrepetitor: Falusi Anikó

Dramaturg: Mohácsi István

Rendezőasszisztens: Kovács Nóra,

Móri Csaba

Rendező: Mohácsi János

Szereplők: Bányai Kelemen Barna,

Edvi Henrietta, Matusék Attila,

Sodró Eliza/Hartai Petra, Kenderes Csaba,

Bánfalvi Eszter, Szabó Róbert Endre,

Fekete Linda, Nagy Cili, Németh Judit,

Horváth Ákos, Mertz Tibor,

Kálmánchelyi Zoltán,

Bajomi Nagy György, Vlahovics Edit,

Szerémi Zoltán, Trokán Péter,

Alberti Zsófi, Endrődy Krisztián,

Móri Csaba, Papp-Ionescu Dóra

Zenekar: Schreiner Jenő/Horváth Dániel

(hegedű), Hotzi Péter/Avas Bendegúz

(klarinet, basszus klarinet),

Peltzer Géza/Császár János (harmonika),

Kovács Attila/Kiss Krisztián (nagybőgő),

Horváth Ferenc (cimbalom)

Bemutató: 2016. május 6.

Szirmai Albert–
Bakonyi Károly–Gesztai Péter–
Mohácsi testvérek–
Kovács Márton:
Mágnás Miska

WEÖRES SÁNDOR SZÍNHÁZ, SZOMBATELY

Díszlet: Khell Zsolt

Jelmez: Remete Kriszta

Koreográfus: Tóth Richárd

Zenei vezető és karmester: Kovács Márton

Korrepetitor: Falusi Anikó

Dramaturg: Mohácsi István

Rendezőasszisztens: Balogh Livia

Rendező: Mohácsi János

Szereplők: Mertz Tibor, Bánfalvi Eszter,

Gonda Kata, Vlahovics Edit,

Kálmánchelyi Zoltán, Orosz Róbert,

Matusék Attila, Jámbor Nándor,

Bányai Kelemen Barna, Edvi Henrietta,

Szabó Tibor, Alberti Zsófi, Balogh János,

Fekete Linda, Horváth Ákos,

Kelemen Zoltán, Kenderes Csaba,

Móri Csaba, Nagy Cili, Németh Judit,

Németh Gyöngyi, Ostyola Zsuzsa,

Pados Bernát, Papp-Ionescu Dóra,

Szabó Róbert Endre, Vass Szilárd,

Songoro Laura és Baranyai István,

Varga Máté

Zenekar: Kovács Márton, Horváth Dani,

Csikvári Gábor, Kápolnás Attila,

Hotzi Péter, Maronics Ferenc,

Sebesi Tamás

Bemutató: 2016. október 17.